RETTENS KENDELSE (Anden Afdeling)

22. juli 2005 *

I sag T-376/04,

Polyelectrolyte Producers Group, Bruxelles (Belgien), ved avocats K. Van Maldegem og C. Mereu,

sagsøger,

mod

Rådet for Den Europæiske Union ved J.-P. Hix og B. Hoff-Nielsen, som befuldmægtigede,

og

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J. Forman og M. Wilderspin, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgte,

* Processprog: engelsk.

angående en påstand om annullation af de retsakter, som Rådet og Kommissionen har udstedt, hvorved det tillades Kongeriget Norge at anvende koncentrationsgrænser for akrylamid, der er mere restriktive end de i Det Europæiske Fællesskab anvendte, og som fremgår af afgørelse nr. 59/2004, truffet af Det Blandede EØS-udvalg den 26. april 2004, om ændring af bilag II (tekniske forskrifter, standarder, prøvning og certificering) til EØS-aftalen (EUT L 277, s. 30), samt annullation af Fællesskabets holdning til denne afgørelse,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET
I FØRSTE INSTANS (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J. Pirrung, og dommerne N.J. Forwood og S. S. Papasavvas,

justitssekretær: H. Jung,

afsagt følgende

Kendelse

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

1 Rådets direktiv 67/548/EØF af 27. juni 1967 om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer (EFT 1967 I, s. 211), som ændret for syvende gang ved Rådets direktiv 92/32/EØF af 30. april 1992 (EFT L 154,

s. 1), fastsætter bestemmelser om markedsføring af visse »stoffer«, defineret som »grundstoffer og forbindelser heraf, naturlige eller industrielt fremstillede, indeholdende sådanne tilsætningsstoffer, der er nødvendige til bevarelse af stoffets stabilitet, og sådanne urenheder, der følger af fremstillingsprocessen, bortset fra opløsningsmidler, som kan udskilles, uden at det påvirker stoffets stabilitet eller ændrer dets sammensætning«.

2 Siden vedtagelsen er direktiv 67/548 blevet ændret flere gange, senest ved Kommissionens direktiv 2004/73/EF af 29. april 2004 om 29. tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548 (EFT L 152, s. 1). Artikel 4 i direktiv 67/548, som ændret, bestemmer, at stofferne klassificeres på grundlag af deres iboende egenskaber og efter de i artikel 2, stk. 2, fastsatte kategorier. Bilag I til direktiv 67/548 indeholder en liste over farlige stoffer samt nærmere bestemmelser om de enkelte stoffers klassificering og etikettering. Akrylamid er i bilag I til direktivet klassificeret som kræftfremkaldende stof i kategori 2, som mutagent stof i kategori 2 og som giftigt stof. Der er ikke fastsat nogen koncentrationsgrænser.

3 Kemiske præparater, defineret som blandinger af kemiske stoffer, er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/45/EF af 31. maj 1999 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om klassificering, emballering og etikettering af farlige præparater (EFT L 200, s. 1). Dette direktiv erstatter Rådets direktiv 88/379/EØF af 7. juni 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om klassificering, emballering og etikettering af farlige præparater (EFT L 187, s. 14). Bilag II, del A, punkt 7.1, til direktiv 1999/45 fastsætter en koncentrationsgrænse på 0,1 % for kræftfremkaldende stoffer i kategori 2.

4 Det følger af direktiv 67/548, som ændret, at akrylamid er blevet anset for et kræftfremkaldende stof i kategori 2, der giver anledning til bekymringer af middelstor grad med hensyn til farlighed, uden at der er behov for at fastsætte særlige koncentrationsgrænseværdier.

Bestemmelser i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde

5 Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EFT 1994 L 1, s. 3, herefter »EØS-aftalen«), undertegnet den 2. maj 1992 af De Europæiske Fællesskabers medlemsstater og medlemslandene af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), fastsætter bestemmelser om muligheden for undtagelser til bestemmelserne i direktiv 67/548 og 88/379. Det er således i kapitel XV, punkt 1, i bilag II til EØS-aftalen anført, at de kontraherende parter »er enige om, at EF-retsakterne om farlige stoffer og præparater skal gælde fra den 1. januar 1995«, og at »[d]er i løbet af 1994 [skal] foretages en nyvurdering af situationen som et led i det samarbejde, der indledes efter undertegnelsen af aftalen med henblik på at løse problemer, der endnu består«. Det fremgår af bestemmelsen, at hvis »en EFTA-stat [påberåber] sig, at den bør undtages fra EF's retsakter vedrørende klassificering og etikettering, gælder disse retsakter ikke for den pågældende part, medmindre der i Det Blandede EØS-Udvalg findes en anden løsning«.

6 Det Blandede EØS-Udvalg (herefter »det blandede udvalg«), et organ, der er indført ved EØS-aftalen, er sammensat af repræsentanter for de kontraherende parter og påser i henhold til EØS-aftalens artikel 92, stk. 1, at aftalen gennemføres og fungerer effektivt.

7 I henhold til EØS-aftalens artikel 93, stk. 2, træffer det blandede udvalg afgørelse efter aftale mellem Fællesskabet på den ene side og EFTA-staterne, som taler med én stemme, på den anden side. Fællesskabets holdning bestemmes i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 2894/94 af 28. november 1994 om visse gennemførelsesbestemmelser til EØS-aftalen (EFT L 305, s. 6).

8 Denne forordnings artikel 1, stk. 2, bestemmer, at Fællesskabets holdning til det blandede udvalgs afgørelser, der blot tager sigte på, eventuelt med tekniske

ændringer, at udvide fællesskabsretsakter til også at gælde for EØS, fastlægges af Kommissionen. Det bestemmes i artikel 1, stk. 3, i forordning nr. 2894/94, at for så vidt angår det blandede udvalgs øvrige afgørelser fastlægges Fællesskabets holdning af Rådet på forslag af Kommissionen, og på følgende betingelser:

»a) Når der er tale om at fastlægge Fællesskabets holdning til [det blandede udvalgs] afgørelser, der tager sigte på at udvide en fællesskabsretsakt til også at gælde for EØS, ved hjælp af ændringer, der er mere end blotte tekniske tilpasninger, træffer Rådet afgørelse med det flertal, der er fastsat i den bestemmelse, der udgør retsgrundlaget for den pågældende retsakt.

b) Når der er tale om at fastlægge Fællesskabets holdning til andre af [det blandede udvalgs] afgørelser end dem, der vedrører udvidelse af fællesskabsretsakter til også at gælde EØS, træffer Rådet afgørelse

— med simpelt flertal, hvis den afgørelse, [det blandede udvalg] har til hensigt at træffe, vedrører udvalgets forretningsorden eller et procedurespørgsmål

— med kvalificeret flertal, hvis [det blandede udvalgs] afgørelse vedrører et område, for hvilket dette flertal er påkrævet med henblik på vedtagelse af interne regler

— med enstemmighed i de øvrige tilfælde.«

9 I EØS-aftalens artikel 104 er det anført, at afgørelser, der træffes af det blandede udvalg, medmindre andet er bestemt deri, er bindende for de kontraherende parter, der skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre deres gennemførelse og anvendelse.

10 På grundlag af det blandede udvalgs fælleserklæring fra 1995 angående bilag II, kapitel XV, til EØS-aftalen om nyvurderingsklausuler inden for området for farlige stoffer (EFT 1996 C 6, s. 7) blev Kongeriget Norge indrømmet undtagelser til direktiv 67/548. Det fremgår nemlig af bilag II til fælleserklæringen fra 1995, dels at Kongeriget Norge kan kræve anvendelse af en forskellig klassificering, etikettering og/eller specifikke koncentrationsgrænser for de i punkt 1, litra a), nr. i) opregnede stoffer, dels at kriterierne for kræftfremkaldende stoffers klassificering og etikettering, som er anført i punkt 4.2.1 i bilag VI til direktiv 67/548, ikke finder anvendelse på Kongeriget Norge, der kan anvende andre klassificeringskriterier. Akrylamid figurerer ikke blandt de stoffer, som er omfattet af de for Kongeriget Norge gældende undtagelser til direktiv 67/548.

11 Fælleserklæringen, der blev vedtaget på det blandede udvalgs 62. møde den 26. marts 1999 (EFT C 185, s. 6), erstattede fælleserklæringen fra 1995. Listen over stoffer, der er nævnt i punkt 1, litra a), nr. ii), i bilag II til fælleserklæringen fra 1995, blev ændret uden dog at optage akrylamid på listen over stoffer, for hvilke Kongeriget Norge kunne fastsætte koncentrationsgrænser, der adskiller sig fra de ved fællesskabslovgivningen fastsatte. I det omfang fælleserklæringen fra 1999 gav Kongeriget Norge mulighed for at vedtage andre bestemmelser for så vidt angår urenheder, udvidede den imidlertid det område for undtagelser, der var fastsat i fælleserklæringen fra 1995, og gav således denne stat adgang til at fastsætte lavere koncentrationsgrænser for akrylamid i dettes egenskab af urenhed. Følgelig havde Kongeriget Norge mulighed for at klassificere polyakrylamid som kræftfremkaldende, hvis koncentrationen af akrylamid var lig med eller større end de koncentrationsgrænser, der var fastsat i norsk lovgivning, og som i dette tilfælde er 0,01% af vægten.

Sagens baggrund

12 Den 24. februar 2004 fremsatte Kommissionen et forslag til Rådet med henblik på vedtagelse af udkastet til afgørelse fra det blandede udvalg om ændring af bilag II til EØS-aftalen. Rådet godkendte forslaget den 1. april 2004. Udkastet til den fælles holdning ændrer teksten vedrørende direktiv 67/548 i kapitel XV i bilag II til EØS-aftalen. Fællesskabets endelige holdning blev forelagt det blandede udvalg den 23. april 2004. Det blandede udvalg traf den 26. april 2004 afgørelse nr. 59/2004 om ændring af bilag II (tekniske forskrifter, standarder, prøvning og certificering) til EØS-aftalen (EUT L 277, s. 30).

13 Med denne afgørelse indføres en udtrykkelig undtagelse til artikel 30 i direktiv 67/548 for så vidt angår krav til klassificering, etikettering og/eller særlige koncentrationsgrænser for akrylamid. Bilag I, punkt 1.2, litra d), nr. i), til afgørelsen bestemmer:

»Følgende bestemmelser finder ikke anvendelse på Norge

i) Artikel 30 sammenholdt med artikel 4 og 5 for så vidt angår kravene om klassificering, etikettering og/eller særlige koncentrationsgrænser for de stoffer eller stofgrupper, som er anført i bilag I til direktivet [...]. Norge kan kræve, at der anvendes en anden klassificering, etikettering og/eller særlige koncentrationsgrænser for disse stoffer [...]«

14 Akrylamid figurerer blandt de stoffer, for hvilke Norge kan fravige de nævnte bestemmelser.

Retsforhandlinger og parternes påstande

15 Ved stævning registreret på Rettens Justitskontor den 17. september 2004 har sagsøgeren, en europæisk økonomisk firmagruppe, der repræsenterer producenter af størkningsmidler og syntetiske flokkulationsmidler, hvis hovedingrediens er polyakrylamid, et polymerbaseret akrylamid, anlagt den foreliggende sag.

16 Ved processkrifter indleveret til Rettens Justitskontor henholdsvis den 22. november 2004 og den 13. december 2004 har Kommissionen og Rådet i henhold til artikel 114, stk. 1, i Rettens procesreglement nedlagt påstand om afvisning af sagen.

17 Ved begæring indleveret til Rettens Justitskontor den 11. januar 2005 har Kongeriget Norge anmodet om tilladelse til at intervenere i sagen til støtte for Kommissionen og Rådet.

18 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Annullation af de af Kommissionen og Rådet udstedte retsakter, hvorved Kongeriget Norge gives tilladelse til at anvende koncentrationsgrænser for akrylamid, der er mere restriktive end de i Det Europæiske Fællesskab anvendte, og som fremgår af det blandede udvalgs afgørelse nr. 59/2004, og annullation af Fællesskabets holdning til denne afgørelse.

— Det fastslås, at det blandede udvalgs fælleserklæring af 26. marts 1999 er ulovlig og ikke finder anvendelse på sagsøgeren.

— Kommissionen og Rådet tilpligtes at betale sagsøgeren et foreløbigt beløb på 1 EUR for det lidte tab.

19 Kommissionen og Rådet har nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Om antagelse af annullationspåstanden til realitetsbehandling

Parternes argumenter

20 Kommissionen og Rådet har dels fundet, at søgsmålet ikke vedrører de anfægtelige retsakter som omhandlet i artikel 230, stk. 1, EF, dels at hverken sagsøgeren eller medlemsselskaberne er umiddelbart og individuelt berørt af de omhandlede foranstaltninger. I øvrigt er sagen forældet.

21 Som svar på sagsøgerens argument om, at sammenslutningen ikke ville have noget retsmiddel, hvis den foreliggende sag blev afvist, har Kommissionen og Rådet anført, at Retten ville gå ud over den kompetence, den er tillagt med hensyn til kontrollen med fællesskabsretsakternes lovlighed, hvis de i artikel 230, stk. 4, EF fastsatte betingelser ikke er opfyldt (Domstolens dom af 1.4.2004, sag C-263/02 P, Kommissionen mod Jégo-Quéré, Sml. I, s. 3425).

22 Sagsøgeren har anført, at Retten i henhold til artikel 230 EF har kompetence til at træffe afgørelse om lovligheden af Fællesskabets holdning, der blev fastlagt med henblik på den det blandede udvalgs forestående afgørelse.

23 Sagsøgeren har nemlig understreget, at Fællesskabets holdning, der blev fremlagt som forslag fra Kommissionen og dernæst vedtaget af Rådet, og som fremgår af afgørelse nr. 59/2004, har endelige retsvirkninger over for medlemsstaterne. Sagsøgeren har til støtte for denne argumentation henvist til Domstolens dom af 9. august 1994, Frankrig mod Kommissionen (sag C-327/91, Sml. I, s. 3641), hvori det fastslås, at der er adgang til at anlægge annullationssøgsmål til prøvelse af den retsakt, hvorved Kommissionen har tilkendegivet at indgå en international aftale, da Fællesskabets institutioners udøvelse af deres beføjelser på det internationale område ikke må unddrages den domstolskontrol, som er foreskrevet i traktatens artikel 230 EF. I den forbindelse har sagsøgeren bemærket, at EFTA-Domstolen har fastslået, at en afgørelse truffet af det blandede udvalg kan sidestilles med en international aftale indgået under forenklede former (EFTA-Domstolens dom af 9.10.2002, sag E-6/01, CIBA Speciality Chemicals Water Treatment Ltd mod Norge, EFTA Court Report, s. 281).

24 I øvrigt har sagsøgeren anført, at Domstolen har erklæret sig kompetent til præjudicielt at afgøre spørgsmål vedrørende fortolkningen af EØS-aftalen (Domstolens dom af 15.6.1999, sag C-321/97, Andersson og Wåkerås-Andersson, Sml. I, s. 3551). Sagsøgeren har tillige understreget, at Domstolen i dom af 20. september 1990, Sevince (sag C-192/89, Sml. I, s. 3461), har fastslået, at den var kompetent til præjudicielt at afgøre spørgsmål, ikke alene for så vidt angår internationale aftaler, indgået af Fællesskabet, men tillige for så vidt angår afgørelser, som er truffet af den myndighed, der er oprettet i henhold til aftalen, og som har til opgave at gennemføre den.

25 Sagsøgeren har understreget, at sammenslutningen har den retsevne og status som juridisk person, der er nødvendig for at anlægge sag ved Retten. Sagsøgeren har herved anført, at sammenslutningen som en europæisk økonomisk firmagruppe etableret i Belgien har status som juridisk person og derfor kan optræde som part i en retssag. I øvrigt har medlemsselskaberne søgsmålskompetence, og de kan således indbringe annullationssøgsmål. Følgelig er sagsøgeren af den opfattelse, at sammenslutningen kan indbringe et annullationssøgsmål i henhold til artikel 230, stk. 4, EF, eftersom den handler på vegne af medlemsselskaberne, der har ret til selv at indlede et sådant søgsmål (Rettens dom af 6.7.1995, forenede sager T-447/93 — T-449/93, AITEC m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1971).

26 Sagsøgeren har endvidere anført, at sammenslutningen ikke råder over andre retsmidler, da den ikke kan anlægge sag ved nationale retsinstanser i Den Europæiske Union, idet sådanne retsinstanser ikke kan træffe afgørelse vedrørende foranstaltninger, der er vedtaget af en EFTA-medlemsstat. I øvrigt har sagsøgeren bemærket, at sammenslutningen ikke kan anlægge sag til prøvelse af det blandede udvalgs afgørelse ved en norsk retsinstans med henblik på at opnå en præjudiciel afgørelse, da kun Den Europæiske Unions nationale retsinstanser har mulighed herfor. Hertil kommer, at selv hvis den kompetente norske retsinstans anmodede EFTA-Domstolen om en rådgivende udtalelse om spørgsmålet, har denne domstol ikke kompetence til at træffe afgørelse vedrørende Fællesskabets kompetence til at deltage i det blandede udvalgs afgørelser.

27 Endelig har sagsøgeren gjort gældende, at en afvisning af søgsmålet tilsidesætter den grundlæggende ret til en effektiv retsbeskyttelse, der følger af medlemsstaternes fælles forfatningstraditioner, hvilket i øvrigt er en ret, der er fastsat i artikel 6 og 13 i den europæiske menneskerettighedskonvention og i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, der blev proklameret den 7. december 2000 i Nice (EFT 2000 C 364, s. 1).

Rettens bemærkninger

28 I henhold til procesreglementets artikel 114, stk. 1, kan Retten, hvis en part ønsker det, tage stilling til, om sagen bør afvises, uden at indlede behandlingen af sagens realitet. I overensstemmelse med samme bestemmelses stk. 3 forhandles der mundtligt om formalitetsindsigelsen, medmindre Retten bestemmer andet. I det foreliggende tilfælde har Retten fundet, at sagen er tilstrækkeligt oplyst på grundlag af de dokumenter, der indgår i sagsakterne, og at det er ufornødent at indlede den mundtlige forhandling.

29 Retten skal bemærke, at sagsøgeren under den foreliggende sag har anfægtet tre retsakter, nemlig det af Kommissionen fremsatte forslag til Fællesskabets holdning, Rådets afgørelse, hvorved denne holdning blev fastlagt, samt det blandede udvalgs afgørelse, selv om sagsøgerens skriftlige indlæg vedrørende sidstnævnte afgørelse er tvetydige med hensyn til, om sammenslutningen reelt ønsker at anfægte den.

30 Rettens kompetence omfatter de beføjelser, der er angivet i artikel 225 EF og artikel 140 A EA, således som disse bestemmelser nærmere er præciseret i artikel 51 i Domstolens statut. I medfør af disse bestemmelser har Retten kun kompetence til at træffe afgørelse i sager, der er anlagt i henhold til artikel 230 EF og artikel 146 EA mod Fællesskabets institutioner og organer, der er oprettet ved traktaterne eller ved retsakter, der er udstedt som led i gennemførelsen af traktaterne.

31 Følgelig har Retten ikke kompetence til at tage stilling til det blandede udvalgs afgørelse, da sidstnævnte ikke er en fællesskabsinstitution eller et fællesskabsorgan.

32 Hvad angår vedtagelsen af Fællesskabets holdning i det foreliggende tilfælde har Retten bemærket, at den dels følger af et forslag til Fællesskabets holdning, fremsat af Kommissionen til Rådet, og dels af Rådets vedtagelse heraf.

33 Hvad for det første angår Kommissionens forslag til Fællesskabets holdning, følger det af fast retspraksis, at foreløbige foranstaltninger eller foranstaltninger, der er af rent forberedende art, ikke kan være genstand for et annullationssøgsmål (jf. i denne retning Rettens kendelse af 15.5.1997, sag T-175/96, Berthu mod Kommissionen, Sml. II, s. 811, præmis 19 og 20).

34 I det foreliggende tilfælde er Fællesskabets holdning til det blandede udvalgs afgørelse blevet fastlagt af Rådet i overensstemmelse med artikel 1, stk. 3, i forordning nr. 2894/94 efter forslag fra Kommissionen. Forslaget er en forberedende akt, der ikke kan være genstand for et annullationssøgsmål.

35 Hvad for det andet angår Rådets afgørelse om vedtagelsen af Fællesskabets holdning fastslås det, at det blandede udvalgs afgørelse ikke kan sidestilles med en international aftale som i dommen i sagen Frankrig mod Kommissionen, eftersom det i den pågældende sag drejede sig om Kommissionens beslutning om at indgå en international aftale med Amerikas Forenede Staters regering, hvorfor de omstændigheder, der ligger til grund for dommen, væsentligt adskiller sig fra den foreliggende sags omstændigheder.

36 Retten anser det under alle omstændigheder for ufornødent at tage stilling til spørgsmålet om den retlige betegnelse for det blandede udvalgs afgørelse, idet sagsøgeren ikke er umiddelbart og individuelt berørt af Rådets afgørelse og følgelig ikke har søgsmålskompetence.

37 Det gælder nemlig i medfør af artikel 230, stk. 4, EF, at enhver fysisk eller juridisk person kan indbringe annullationssøgsmål til prøvelse af beslutninger, der retter sig til ham, samt af beslutninger, som, skønt de er udfærdiget i form af en beslutning rettet til en anden person, dog berører ham umiddelbart og individuelt (Domstolens dom af 5.5.1998, sag C-403/96 P, Glencore Grain mod Kommissionen, Sml. I, s. 2405, præmis 40, og Rettens dom af 25.2.2003, sag T-183/00, Strabag Benelux mod Rådet, Sml. II, s. 135, præmis 27).

38 Hvad for det første angår spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren er individuelt berørt, bemærkes, at en sammenslutning, der er oprettet for at varetage en gruppe borgeres kollektive interesser, ikke kan anses for individuelt berørt af en retsakt, der påvirker denne gruppes interesser generelt, når disse borgere ikke selv er individuelt berørt (Rettens kendelse af 11.7.2000, sag T-268/99, Fédération nationale d'agriculture biologique des régions de France m.fl. mod Rådet, Sml. II, s. 2893, præmis 44, og af 2.4.2004, sag T-231/02, Gonnelli og AIFO mod Kommissionen, Sml. II, s. 1051, præmis 48). Dette gælder ligeledes for en europæisk økonomisk firmagruppe, der som sagsøgeren er blevet oprettet med henblik på at repræsentere og forsvare en gruppe virksomheders interesser, og som derfor har en lignende funktion som en sammenslutning.

39 I det foreliggende tilfælde har sagsøgeren ikke godtgjort, at sammenslutningens medlemsselskaber er påvirket af Rådets afgørelse på grund af visse egenskaber, der er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra alle andre (Domstolens dom af 15.7.1963, sag 25/62, Plaumann mod Kommissionen, Sml. 1954-1964, s. 411, org.ref.: Rec. s. 197). Afgørelsen kan nemlig kun have virkninger for dem, for så vidt som de fremstiller varer, der indeholder polyakrylamid, således at den berører dem på samme måde som de andre producenter af sådanne varer. Følgelig berører Rådets afgørelse dem kun på grund af en objektivt, faktisk situation, og ikke på grund af en egenskab, der er speciel og særlig for dem.

40 Selv om særlige omstændigheder, såsom det forhold, at en forening har deltaget i en procedure forud for vedtagelsen af en retsakt i artikel 230 EF's forstand, kan begrunde realitetspåkendelse af en sag, som er anlagt af en forening, hvis medlemmer ikke er umiddelbart og individuelt berørt af den pågældende retsakt, navnlig når foreningen i sin egenskab af deltager i forhandlingerne er blevet berørt af retsakten, er dette ikke tilfældet, når den sagsøgende forening ikke har virket som forhandler, og når den omtvistede lovgivning ikke tildeler den processuelle rettigheder (jf. i denne retning Rettens kendelse af 8.7.1999, sag T-12/96, Area Cova m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 2301, præmis 73).

41 Det bør herved bemærkes, dels at der ikke er bestemmelser, der tildeler sagsøgeren processuelle rettigheder, dels at sagsøgeren ikke har spillet nogen rolle i forbindelse med udarbejdelsen af Rådets omtvistede afgørelse, og at det i øvrigt ikke er godtgjort, at den funktion som forhandlingsorgan, der tilkommer sagsøgeren som en europæisk økonomisk firmagruppe, er påvirket af afgørelsen.

42 Følgelig er sagsøgeren ikke individuelt berørt af Rådets afgørelse.

43 Hvad for det andet angår spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren er umiddelbart berørt af de omtvistede retsakter, fremgår det af fast retspraksis, at fællesskabsretsakten, for at en person kan anses for umiddelbart berørt af den, umiddelbart skal have indvirkning på den pågældendes retsstilling, og dens gennemførelse skal ske helt automatisk, udelukkende i medfør af fællesskabsreglerne og uden anvendelse af andre mellemkommende regler (jf. Rettens dom af 12.7.2001, forenede sager T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 og T-225/99, Comafrica og Dole Fresh Fruit Europe mod Kommissionen, Sml. II, s. 1975, præmis 96 og den deri nævnte retspraksis). Følgelig er sagsøgeren ikke umiddelbart berørt i artikel 230 EF's forstand, når sagsøgeren er berørt af foranstaltninger, der er truffet af en medlemsstat i henhold til en fællesskabsbestemmelse (jf. i denne retning Domstolens dom af 18.1.1979, forenede sager 103/78-109/78, Usines de Beaufort m.fl. mod Rådet, Sml. s. 17, præmis 21 og 22). Såfremt medlemsstaten imidlertid ikke har nogen selvstændig skønsbeføjelse, er den direkte forbindelse mellem fællesskabsretsakten og sagsøgeren dog ikke af den årsag afbrudt (jf. i denne retning Rettens dom af 12.1.1995, sag T-85/94, Branco mod Kommissionen, Sml. II, s. 45,

præmis 27 og den deri nævnte retspraksis). Domstolen har i øvrigt allerede tiltrådt, at en medlemsstats gennemførelsesforanstaltninger i forbindelse med en fællesskabsretsakt, i visse tilfælde, og selv om det i henhold til retsakten blot er en mulighed at handle således, ikke nødvendigvis medfører, at den direkte forbindelse mellem fællesskabsforanstaltningen og sagsøgeren afbrydes (jf. i denne retning Domstolens dom af 17.1.1985, sag 11/82, Piraiki-Patraiki m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 207, præmis 7-9).

44 I det foreliggende tilfælde er den for sagsøgeren eventuelt bebyrdende retsakt baseret på norske foranstaltninger, der ikke kunne have været truffet uden det blandede udvalgs afgørelse.

45 Det bør dog fastslås, at den retspraksis, der følger af dommen i sagen Piraiki-Patraiki m.fl. mod Kommissionen, kun finder anvendelse i forbindelse med afgørelsen truffet af det blandede udvalg, og ikke i forbindelse med Rådets afgørelse. Rådet kan nemlig ikke anses for at være den, der har fastsat undtagelsen, men var blot en af deltagerne i afgørelsen. I øvrigt var der på tidspunktet for Rådets vedtagelse af afgørelsen en reel retsusikkerhed for så vidt angår vedtagelsen af det blandede udvalgs afgørelse, hvilken afgørelse var en mellemkommende retsakt, der var indskudt mellem Rådets afgørelse og de norske foranstaltninger, og hvorved den foreslåede undtagelse meget vel kunne være blevet forkastet som følge af de afgivne stemmer af de i udvalget deltagende repræsentanter for de kontraherende parter. Endvidere havde de norske myndigheder stadig frit valg med henblik på at benytte sig af muligheden for den undtagelse, som afgørelsen eventuelt ville give adgang til. På denne baggrund er den direkte forbindelse mellem Rådets afgørelse og de norske foranstaltninger afbrudt. Følgelig er sagsøgeren ikke umiddelbart berørt af Rådets afgørelse.

46 Herefter bør annullationssøgsmålet afvises, uden at Retten behøver at tage stilling til, om sagen er anlagt for sent.

Om ulovlighedsindsigelsen

Parternes argumenter

47 Kommissionen og Rådet finder, at den ulovlighedsindsigelse, der er rejst i forbindelse med fælleserklæringen fra 1999, ikke bør antages til realitetsbehandling, da artikel 241 EF ikke finder anvendelse på en sådan erklæring, og da hovedsagen bør afvises.

48 Sagsøgeren finder, at indsigelsen om ulovlighed af fælleserklæringen fra 1999 skal antages til realitetsbehandling, da erklæringen kan sidestilles med en international aftale indgået under forenklede former, der følger af en retsakt udstedt af en fællesskabsinstitution, hvorfor den er en integreret del af den europæiske retsorden.

Rettens bemærkninger

49 Ifølge fast retspraksis udgør den adgang, traktatens artikel 241 EF giver til at påberåbe sig ulovlighed af en retsakt, der danner grundlag for den retsakt, der anfægtes, ikke en selvstændig søgsmålsadgang, men kan kun udøves under den verserende retssag, hvorfor afvisningen af hovedsagen følgelig medfører afvisning af ulovlighedsindsigelsen (jf. i denne retning Domstolens dom af 16.7.1981, sag 33/80, Albini mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 2141, præmis 17, og Domstolens kendelse af 16.11.2000, sag C-289/99 P, Schiocchet mod Kommissionen, Sml. I, s. 10279, præmis 11 og 25).

50 Som følge af afvisningen af annullationssøgsmålet må indsigelsen om ulovlighed af fælleserklæringen fra 1999 afvises.

Om antagelse af erstatningskravet til realitetsbehandling

Parternes argumenter

51 Kommissionen har understreget, at foranstaltningen ikke har nogen retsvirkning og derfor ikke kan forvolde sagsøgeren et tab. I øvrigt skal tabet i et erstatningssøgsmål være opgjort. I det foreliggende tilfælde har sagsøgeren blot gjort gældende, at sammenslutningen har haft yderligere omkostninger i forbindelse med tilpasningen af etiketteringen, og at den har lidt tab i form af markedsandele. Følgelig har sagsøgeren ikke godtgjort, at sammenslutningen har lidt et tab.

52 Rådet finder, at erstatningskravet bør afvises, eftersom stævningen ikke indeholder oplysninger, der godtgør, at Rådet har handlet ulovligt. I øvrigt er der ikke redegjort for karakteren og størrelsen af tabet samt årsagssammenhængen mellem Rådets adfærd og tabet.

53 Sagsøgeren har gjort gældende, at Kommissionens og Rådets adfærd, der ledte til det blandede udvalgs afgørelse og til fælleserklæringen fra 1999, er ulovlig. Sagsøgeren er af den opfattelse, at det tab, der er lidt, er øjeblikkeligt og uopretteligt, eftersom sammenslutningen har måttet ændre etiketteringen for polyakrylamid, der sælges i Norge, hvilket har medført yderligere omkostninger. Da tabets omfang endnu ikke er opgjort og endeligt, har sagsøgeren nedlagt påstand om, at Retten tilpligter Rådet og Kommissionen at betale et foreløbigt beløb på 1 EUR, hvilket bør forhøjes i løbet af proceduren (Domstolens dom af 14.5.1975, sag 74/74, CNTA mod Kommis-

sionen, Sml. s. 533). Sagsøgeren har i øvrigt anført, at sammenslutningen tillige har lidt et ikke-økonomisk tab som følge af det dårlige omdømme, som klassificeringen af polyakrylamid med et indhold af mere end 0,01% akrylamid medførte, hvilket indebar tab af markedsandele. For så vidt angår årsagssammenhængen har sagsøgeren anført, at tabet er en følge af det blandede udvalgs afgørelse.

Rettens bemærkninger

54 I henhold til procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c), skal stævningen bl.a. angive søgsmålets genstand og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene. En stævning, hvori der nedlægges påstand om betaling af erstatning for et tab forvoldt af en fællesskabsinstitution, skal for at opfylde disse krav indeholde de elementer, der gør det muligt at identificere den adfærd, som sagsøgeren bebrejder institutionen, grundene til, at han antager, at der består en årsagsforbindelse mellem adfærden og det tab, han hævder at have lidt, samt karakteren og størrelsen af dette tab (Rettens dom af 18.9.1996, sag T-387/94, Asia Motor France m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 961, præmis 106 og 107, og af 6.5.1997, sag T-195/95, Guérin automobiles mod Kommissionen, Sml. II, s. 679, præmis 20 og 21). En påstand om erstatning i et eller andet omfang mangler derimod den fornødne præcision og kan følgelig ikke antages til realitetsbehandling (Domstolens dom af 2.12.1971, sag 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt mod Rådet, Sml. 1971, s. 275, præmis 9, org.ref.: Rec. s. 975, og Rettens dom af 8.6.2000, forenede sager T-79/96, T-260/97 og T-117/98, Camar og Tico mod Kommissionen og Rådet, Sml. II, s. 2193, præmis 181).

55 En sagsøger kan ganske vist godt have undladt at opgøre det tab, der skønnes at være lidt, mens de oplysninger, der gør det muligt at vurdere karakteren og størrelsen heraf, dog klart er angivet, hvorfor den sagsøgte vil være i stand til at varetage sit forsvar. Under sådanne omstændigheder påvirker det forhold, at der ikke i stævningen er angivet noget beløb, ikke modpartens ret til kontradiktion.

56 I det foreliggende tilfælde bemærkes, at sagsøgeren ikke klart har beskrevet tabets karakter og er undvigende med hensyn til den eventuelle opgørelse af tabets størrelse. Sagsøgeren har nemlig anført, at det tab, sammenslutningen har lidt, dels består af yderligere omkostninger som følge af ændringen af etiketteringen af de varer, som dens medlemsselskaber i Norge markedsfører, og af advarslerne vedrørende farligheden af de varer, der indeholder akrylamid, dels af tabet af markedsandele på grund af den dårlige omtale af de varer, som sagsøgerens medlemsselskaber markedsfører. Hvad angår de angivelige tab af markedsandele indeholder stævningen ingen oplysninger om afgrænsning af markedet. I øvrigt er værdien og størrelsen af tabet som følge af ændringen af etiketterne ikke tilstrækkeligt belyst. Det bemærkes nemlig, at der ikke er anført tal, der i det mindste omtrentligt opgør størrelsen af tabet. Det er endvidere ikke klart anført i stævningen, om det er den europæiske økonomiske firmagruppe eller dennes medlemsselskaber, der skulle have lidt et tab. Følgelig er sagsøgerens argumentation blot en påstand, der på ingen måde er baseret på relevante, bevismæssige oplysninger, der gør det muligt for Retten at tage stilling til karakteren og størrelsen af tabet.

57 Som følge af undladelsen af dels klart at beskrive tabets karakter, dels omtrentligt at opgøre dets omfang, må erstatningskravet afvises.

Om det manglende retsmiddel

58 Hvad angår sagsøgerens argument om det manglende retsmiddel bemærkes, at det kun er de norske myndigheders foranstaltninger til gennemførelse af undtagelserne vedrørende koncentrationsgrænserne for akrylamid, der er et resultat af det

blandede udvalgs afgørelse, der kan være bebyrdende for sagsøgeren eller gruppens medlemmer. Det tilkommer derfor de norske retsinstanser at sikre borgernes retsbeskyttelse over for disse foranstaltninger. I øvrigt kan et manglende retsmiddel ikke på fællesskabsniveau medføre en ændring af det retsmiddel- og procedure-system, som er indført ved EF-traktaten (jf. i denne retning dommen i sagen Kommissionen mod Jégo-Quéré).

Om interventionsbegæringen

59 På denne baggrund er det er ufornødent, at Retten træffer afgørelse om den af Kongeriget Norge fremsatte interventionsbegæring til støtte for Kommissionen og Rådet.

Sagens omkostninger

60 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og pålægges derfor at betale Kommissionens og Rådets omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling)

1) Sagen afvises.

2) Sagsøgeren bærer sine egne omkostninger og betaler Rådet for Den Europæiske Unions og Kommissionen for De Europæiske Fællesskabers omkostninger.

Således bestemt i Luxembourg den 22. juli 2005.

H. Jung

Justitssekretær

J. Pirrung

Afdelingsformand